

### Bohoslužby v Javorníku 14.srpna 2022

#### Lk 12,49-53

Milé sestry, milí bratři, s Ježíšem spojujeme mnoho nadějí a očekávání. Stejně jako mnoho nadějí a očekávání měli jeho současníci od zaslíbeného Mesiáše. A myslím, že tím nejvýraznějším slovem, které toto očekávání shrnuje, je slůvko pokoj a mír. Doba Ježíšova byla časem okupace, zrovna se nějakou dobu neválčilo, ale vojáky cizí moci člověk potkával na každém kroku. Dokonce hned vedle chrámu, vedle místa tak posvátného, měli Římané zřízenou pevnost, ze které dohlíželi na průběh náboženského života Božího lidu. Jak uprostřed něčeho takového může člověk být pokojný? Jak se může soustředit na Boží hlas, když ví, že ho za zdí sleduje armáda a čeká na sebemenší projev vzpoury?

Toto napětí není vzdálené ani dnešní době. Válka nám probíhá za humny, sever země zasáhl nebývalý požár, ze zpráv stále slyšíme, jak bude hůř. I když se naše dnešní situace s tou před dvěma tisíci lety nedá příliš srovnávat, shodneme se, že by nám více pokoje a klidu neuškodilo. Znovu si uvědomujeme, že mír není samozřejmost, stejně jako poklidný život bez starostí a stresů. Je přirozené hledat spasitele, který nám tento klid vrátí. Je lákavé hledat spasitele, který to udělá za nás, vyřeší to tak, aby nás to nemuselo moc bolet. Král obdařený mimořádnou mocí, obklopen hrstkou věrných, ženoucí jen zachrastěním meče nepřátele za země, ten by byl jistě velice vítaný. A upřímně řečeno, od Ježíše máme v mnoha ohledech podobná očekávání. Nevíme jak, ale jistě by nějak dokázal zařídit, aby se zlevnily energie, aby pojmy jako Ukrajina či Thai-wan byly spojeny s nějakými místními bojůvkami, které se nás netýkají, a my si mohli bez starostí užívat své nedělní siesty, dovolené kdekoliv po světě a večerní dávku zábavy s chlazenou orosenou sklenicí.

Když přicházíme do kostela, vnímáme, že se jedná o prostor, který je naplněný pokojem. Kde jinde bychom měli hledat možnost se ztišit, najít klid uprostřed tohoto rozbouřeného světa? Proto možná překvapí, když najednou z Ježíšových úst zazní slova, která jsme dnes četli. Přišel jsem zažehnout oheň, nepřináším pokoj, ale rozdělení. Něčemu takovému se spíš snažíme ve spojení s Ježíšem bránit. Jistě, jsou náboženské skupiny a proudy, které mají za cíl přinášet spíš chaos, zmatek, jejich cílem je šířit mezi ostatními hrůzu. Libují si v tom, když ti, kteří nepatří k nim, trpí, válí se v krvi. S Ježíšem spíše spojíme tichost, pokoru, pokojné řešení konfliktů. Jak tedy rozumět těmto jeho slovům? Žijeme snad v nějakém klamu, když od Ježíše čekáme, že utiší bouře světa, tak jako dokázal utišit rozbouřené moře?

Myslím, že u slov o ohni a nepokoji je třeba na prvním místě vnímat jejich kontext. Mluví o následování, o tom, co na učedníky čeká, s čím musejí počítat. Někde uprostřed kapitoly zazněla krásná zaslíbení o tom, že Bůh má lidský život ve své ruce, že se o učedníky postará, nemusejí mít z ničeho strach. A o to jde i v tuto chvíli. Mnoho věcí se ve světě bude odvíjet jinak, než bychom si představovali. Reakcí na Ježíšova slova nesená do celého světa nebude rychlé obrácení. Lidé se nezmění jako mávnutím proutku, nezmění se jen proto, že jim řekneme, jak úžasný člověk byl Ježíš a na světě tedy bude krásně, když se vynasnaží být stejně úžasní. Neomylné vlastní já, je nesmírně silný soupeř. Kdyby všechno bylo tak jednoduché, vypadal by svět asi úplně jinak. Skutečnost je však taková, že to nám přijde zcela jasné a zřetelné, je pro mnoho jiných lidí velice divné a nejasné. Jakoby nějaká mlha před jejich očima bránila vidět věci v jasném světle. Proto se budou vždy rvát za svoji pravdu, i když je několikrát usvědčíte, že je to lež. Vždy se najde nějaký ten dobrý důvod, proč raději dál žít v klamu či sebeklamu, než přijmout pravdu.

Ježíš, Jan Hus, Milada Horáková, všechny tyto postavy spojuje zkušenost toho, co dokáže člověk zaslepený svou pravdou, opilý svou mocí. Nespravedlnost procesů, při kterých byli odsouzeni na smrt, bije do očí. Přesto i dnes najdeme mnoho lidí, kteří řeknou, že všechno bylo v pořádku, že se nic špatného nedělo. Proč? Jak je to možné? Těžko říct. Je z toho ale zřejmé, že příchod Ježíše a jeho učení, nevyvolá vždy nadšení. Přichází nám ukázat, co je skutečnost, zjevuje pravdu. Poznání pravdy zároveň jasněji ukazuje, v čem je lež. Všimněme si, jak často máme sklony věci relativizovat, to znamená rozmazávat hranici mezi tím, co je dobré, co je zlé, co je pravda, co lež. Není výjimkou, že zaslechneme u některých problémů, že to přeci není tak jednoduché, problematika je složitější, není černobílá a tak podobně. Pásmo šedi, tedy přechod mezi bílou a černou, si rádi necháme poměrně široký. Má to mnoho výhod, nemusíme se tolik zabývat tím, když děláme něco špatného. Ve škole nám kdysi pan profesor připomínal, že válka vždy znamenala velký pokrok v technologiích. Znamená to tedy, že válka není tak docela špatná? Že nám dokonce v něčem pomáhá, prospívá? Chceme-li svět vidět jako prostor spíše šera než světa, klidně si to takto můžeme říct. Jenže Ježíš přišel toto šero prosvítit. Přišel říct celkem jasně, že zlo je zlo a dobro je dobro. Je mezi nimi zcela zřetelná a jasná hranice. Jistě, technologický pokrok nám pomůže k lepšímu životu, obnova zničené země dá mnoho pracovních příležitostí. Ovšem Ježíš není člověk, který by viděl svět očima ekonoma nebo technokrata. Vidí svět očima trpících matek, kterým umírají synové, trpících rodičů, jejich děti ztrácejí perspektivu hodnotného života, vidí ho očima všech, kteří musejí nést bolest ztráty blízkých, domova, jakýchkoliv jistot pro svůj život, často i ztráty důstojnosti. Díky válce máme bezpečnější letectví, máme ale také zjizvenou zemi natolik, že i po půl století mnohé tyto jizvy pálí.

Jestliže Ježíš přináší jasné vymezení toho, co je to dobro a co je zlo, jestli klade zřetelnou hranici mezi pravdu a lež, musí to zákonitě vyvolat rozdělení. Oheň, o kterém mluví, není nic jiného než oheň soudu, oheň, který čistí. Ve světle Ježíšových slov mnoho našich postojů,

názorů na život i způsobů jednání nemůže obstát. Jsou jako sláma před ohněm. V tomto ohni můžeme vidět i přicházející soudní proces, který Ježíše přibije na kříž. V něm se ukázalo, co je na lidském jednání tak pevné, na jakých základech to vlastně stojí. Stejně tak Ježíšovo slovo zasévá do našich životů určitý nepokoj, pokud s ním nežijeme v souladu. Je to jako rozladěný nástroj. Možná nám sám o sobě nepřijde tak zlý, ovšem ve chvíli, kdy slyšíme ten naladěný, nedá nám to pokoj, dokud si ho také nenaladíme. Ježíš posvítí svým slovem do lidského života. A myslím, že zjištění, že tento život je celkem rozhozený, nepřináší člověku mnoho klidu. Kdysi v Jeruzalémě opravovali chrám. A našli přitom svitek Hospodinova zákona. Král dal z tohoto svitku číst. A následně se zděsil, jeho život ztratil dosavadní klid a pokoj. Slyšel, co Bůh od svého lidu žádá, a viděl, jak tento lid žije. Byl v tom ohromný rozdíl. A obdobně to působí i dnes. Není možné popřít rozdíl mezi tím, jaký život vidíme kolem sebe, nebo často i sami žijeme, a jaký život nám ukázal Ježíš. Proto jeho slovo nepřináší pokoj, ale neklid či rozdělení.

Ono je těžké si připustit, že kvůli Ježíši se rozdělí i domácnost. Kde se tak děje, jedná se o bolestnou zkušenost. Ovšem na druhou stranu, jiná cesta není. V naší rodině jsme se velice rádi setkávali s bratranci a sestřenicemi. Bylo vždy úžasné, jako děti jsme si rozuměli. I dnes se s nimi rád vidím. Ovšem těžko se nám spolu hovoří. Ten čas už není tak úžasný, protože komunikace vážne. Naše postoje k životu jsou zcela jiné. I když můžeme sdílet vzpomínky, určité starosti, je patrné, že mezi námi vede určitá hranice, jsme každý někde jinde. Rozdělení rodin tak neznamena, že spolu nedokáží lidé v rámci rodin vycházet. Ale tím, že někdo z nich přijme v Ježíši svého Pána, zjistí, že se ve všem už necítí doma tak jistě, pokojně. To nemluvím o případech, kdy svou touhou následovat Ježíše vyvolá u členů rodiny pohrdání, odmítnutí, tlak na to, aby přeci kvůli rodině těch blbostí nechal. I to se může stát. A v mírné podobě stává i dost často. Kolikrát se doma s dětmi nemluví o Bohu, právě proto, aby byl klid, aby byl pokoj, protože to druhému z partnerů může vadit? Opačně to většinou moc nefunguje.

Následování Ježíše nepřinese člověku vždy ten lidský, světský pokoj. Do určité míry nakreslí mezi ním a ostatními určitou hranici. Taková vyhlídka nás asi celkem znepokojí. Jenže to je právě ono. Znepokojí nás, když si uvědomíme, že kvůli naší víře můžeme sklídit výsměch, můžeme ztratit i některé přátele. Jenže, když vezmeme Ježíšovo slovo poctivě, ono nás znepokojí i to, když kvůli svému klidu to Ježíšovo slovo přestaneme brát tak moc vážně. Pokoj a mír podle Ježíše spočívá zcela jinde. To si nad jeho dnešními slovy můžeme uvědomit. A je to dobře. Ježíš nepřichází rozšířit jakousi šedou zónu našeho života, nepřichází rozplíznou hranici dobrého a zlého. Přichází ukázat, co je dobro. A také připomíná, že stát na straně toho dobrého, stát na světle, to může být celkem riskantní. Ovšem je mnohem pokojnější možnost, než mžourat v šeru. Lež, zlo, ale i mnohé problémy a starosti nezmizí tím, že Ježíš luskne prsty, nebo my mávneme kouzelnou hůlkou evangelia. Dobro a pravda zde budou, když my budeme dobří a pravdiví, když sami poznáme, že pokojnější a lepší život nestojí na levnějším benzínu a možnosti mít snadný život za hubičku. Pokojnější a lepší život stojí na respektu k člověku, na tom, že zabíjení druhých se nedá ničím ospravedlnit, stejně jako se nedá ospravedlnit pošlapávání důstojnosti a hodnoty každého lidského života.

*Pane Ježíši, pozval jsi nás na cestu následování. Prosíme, pomáhej nám porozumět tvému pokoji, pomáhej nám najít pokoj v tom, že jsi nám na blízku a ne v tom, že na této zemi nemáme žádné starosti.*

Amen.